

Cena dla wspólnie
3 ct. (6 hal.)

PRENUMERATA

w Krakowie i Podgórzu miesięcznie
1 K. 40 h.

za odosłaniem do domu dopłaca się
30 halercy.

Na prowincyi miesięcznie K. 150.

Prenumerata za granicą:

1 mk. 50 ct., 2 mk. 50 ct., i w
miesięcznie.

NOWINY

DZIENNIK ILUSTROWANY DLA WSZYSTKICH

za wiersz po 16 hal., za każdy
nadruk po 12 hal., drobne ogło-
szenia po 4 hal. od wyrazu (minimum
50 hal.). Nadane za wiersz po 16
wy 50 hal., spody na każdej stronie
po 2 kerony — Złoty 20 kuron
na tygo.

Na Lwów skład i ekspedycja
AGENCJA SOKOŁOWSKIEGO
Jana Hausmana 2.

REDAKCYJA I ADMINISTRACYJA:
Kraków, ulica Zwornika 1. 7, Telefon 512.
Ekspedycja w drukarni Józefa Fischera.

Redaktor naczelny:
LUDWIK SZCZEPAŃSKI.

Wiadomości ustnie, telefoniczne i listowne przy-
jmuje redakcja (telefon 512) od godz. 7 rano do
godz. 6 wieczorem. Rękopisów nie zwraca się.

„Nowiny” wychodzą codziennie. — Cena numeru 3 ct. (6 h.) — W niedzielę i dni poświęcone 2 centy.

Uczony francuski o rewolucyi rosyjskiej.

Telegramy rozniósł już wiadomość o
nader interesującym artykule Anatola
Leroy-Beaulieu, zamieszczonym w pary-
skim dzienniku „Le Matin”.

Anatol Leroy-Beaulieu jest autorem ob-
szernego trzymtomowego dzieła „L'Em-
pire des tsars et les Russes”, które na-
pisał po długim pobycie w Rosyi, dokąd
potem niemal co roku wyjeżdżał i gdzie
bawił się w bieżącym roku, w celu prze-
studiowania stosunków, wytworzonych
przez ruch rewolucyjny.

(Anatola Leroy-Beaulieu nie należy
mieszać z młodszym od niego o rok uro-
dzonym w r. 1843 jego bratem Pawłem,
sławnym ekonomistą).

Artykuł p. Leroy-Beaulieu jest jednym
wiecej porównaniom wielkiej rewolucyi
francuskiej, z rozpoczętą się dopiero
rewolucyą w Rosyi. P. Leroy-Beaulieu
jednak zaczyna od różnic, które sprawia-
ją, że sprawa w Rosyi jest o wiele bar-
dziej skomplikowana. Wskazuje więc, że
obszar Rosyi jest nieskończenie większy
niż Francya, dalej, że w rewolucyi rosyj-
skiej występuje nowy czynnik społeczny:
kwestya robotnicza, że rewolucya fran-
cuska nie miała do czynienia z kwestyą
robotniczą, ani z kwestyą, która w Rosyi

sprawa, że miliony ludności, są z góry
pozyksane dla rewolucyi.

Mimo wszystko, stwierdza p. Leroy-
Beaulieu, podobieństwa pomiędzy rewo-
lucyą francuską a rosyjską są uderzające.
W jednej i drugiej rewindykacye społe-
cznie łączą się z rewindykacyami polity-
cznymi. Rewindykacye ekonomiczne we
Francyi zostały urzeczywistnione przez
politycznymi i przed wybuchem rewolu-
cyi właściwej, a na to samo zanoszą się
w Rosyi, jak to można się spodziewać
z wynurzeń Stojłypina. Być może, iż car,
jak to zrobił w Polsce w r. 1863, zechce
w ten sposób pozyskać wierność muzy-
ków, ale takie ludzenie się Leroy-Beau-
lieu nazywa krótkowidztwem rosyjskiej
biurokracji, gdyż naród rosyjski zanadto
już nacierał się od rządowej samowoli,
aby miał się zrzec swobody politycznej,
która pozostaje dla niego jedynym środ-
kiem zdobycia wolności obojętnej.

Wolność polityczna! — pisze dalej pan
Leroy-Beaulieu, to znaczy rady konsty-
tucyjne, być może parlamentarne! Rosya
do nich nie dojrzała, powie się może. Być
może; ale Francya w roku 1789 czy była
o wiele dojrzała? Wolno wątpić o tem.
Francya, w każdym razie rozpoczęła od
niepowodzenia w zdobyciu wolności po-
litycznych; jeżeli zaś później skończyła
na ich zdobyciu, być może, iż w mierze
jeszcze niedoskonałej i niedostatecznej,

to dopiero po wielokrotnych uślach-
niach w ciągu niemal całego wieku.

„Gdyby więc Rosyanom obecnie nie
powiodło się urzeczywistnić swego ma-
żenia o wolności, nie dowodziłoby to
wcale, że są oni mniej uzdolnieni, niż
nasi przodkowie w roku 1789, lub że ich
Duma była bardzo zarozumiała i mniej
praktyczna, niżli nasza Konstytuanta. I
oni być może będą musieli brać się do
rzeczy wiele razy po sobie. I oni także
mogą przechodzić przez lata, być może
przez wieki cały przez przewietnia-
gwałtowne, i przez fazy sprzeczne tero-
ryzmu i uśmiał liberalnych. Byłoby to
tylko jedno więcej podobieństwo pomi-
ędzy ich rewolucyą a naszą, gdyż kiedy
chodzi o przekształcenie całego państwa
i całego narodu, nie wystarczy wysiłek
kilumiesięczny, potrzeba cierpliwej uś-
lności wielu lat, jeżeli nie wielu pokoleń.

„Jedna rzecz mi się wydaje pewną:
Jeżeli Rosya obecna, podobnie jak Fran-
cya w r. 1889 jest dojrzała do rewolucyi,
to jest do zastąpienia rządami konstytucyj-
nymi absolutyzmu samowładczego, to Ros-
ya zapewne nie jest dojrzała do republi-
ki. Upadek monarchii nie zapewniłby
jej swobód; raczej sprowadziłby na nią
chaos, anarchię, być może rozpadnięcie
się i w bliższym lub dalszym terminie
kontrewolucyę i dyktaturę.

JULIUSZ LERMINA

Róża czarna — Róża biała.

POWIEŚĆ.

12)

(Ciąg dalszy).

Cisza zalegała dokoła.

Szerył w kilku słowach objaśnił obe-
cnym wszystkie okoliczności przemawia-
jące za i przeciw obwinionemu, potem
wydał rozkaz wprowadzenia podsądnego.

Poważnie i z godnością, bez zbędnej
pewności siebie, jak również bez słabo-
ści, wszedł tam Hanga na salę; jego regu-
larne rysy, wysokie czoło, i wzrok swo-
bodny i spokojny wywoływał w widzach
pewną sympatję. Skłonił się przed try-
bunałem i zasiadł na przeznaczonym dla
niego miejscu. Ubraw się czarno, w re-

kawiczkach i błyszczącej śnieżną białością
gorsu.

Attorney rozpoczął sprawę. Bezstron-
nie, z możliwą ścisłością opowiedział
sędze na placu, której szczegóły usłyszy
wzrost widów. Świadkowie sami nie zgad-
zają się w opowiadaniu szczegółów, po-
trzebne więc są debaty publiczne, aby
można było rzucić światło na tę sprawę.

W tej chwili zauważywszy, że Hanga
wszedł bez adwokata, zainteresował go
w tej kwestyi, lecz podsądny objaśnił, że
stało się to na jego żądanie, gdyż pragnie
osobiście złożyć wszelkie potrzebne wy-
jaśnienia.

— Nie potrzebuję się uciekać do wy-
krętów procedury obronnej, dodał na za-
kończenie, opowiem wszystko szczerze,
jak człowiek honoru i mam nadzieję, że
wysoki sąd raczy mnie wysłuchać cier-
pliwie.

Szept uznania przebiegł po sali; zda-
wało się, że opinia zwróciła się ku obwi-

nionemu. Młode Amerykanki poczęły
znajdować, że podsądny jest typem pie-
knego murzyna.

Phils i jego towarzysze próbowali
wzburzyć pewien zwrot, zgłaszając wy-
razy Hanga, lecz energiczne „cicho” zmu-
siło ich do milczenia.

Po krótkiej naradzie z asesorami, szery-
f poprosił murzyną o opowiedzenie z
szczerścią wszystkiego co zaszło. Spo-
kojnie, głosem jasnym, w wyrażeniach
prostych i naturalnych rozpoczął Hanga
swoje opowiadanie.

— Nie przypuszczałem i nie przewi-
dzywałem najmniejszej sprzeczki, do któ-
rej nie dałem żadnego powodu, gdyż nagłe
ten człowiek, którego nie znałem nigdy,
z którym nigdy nie rozmawiałem i nie
wiedzialem, kto on jest, zjawiał się przy
mnie, obraził moją siostrę, a kiedy mu
odpłaciłem tem samem, wystrzelił do nas
z rewolweru i ranił ukochaną moją sio-
strę Lili. Wzburzyłem się i straciłem pa-

DIWANY PERSKIE, KILIMY, PORTYERY

U Dr. Nieć i Ska, Kraków, Rynek gł. 25, (gmach Banku galic.).

„To jednak nie znaczy, ażeby to twarde doświadczenie miało jej być oświeczającym. Możemy jej tylko żywać tego, bez leczenia, że nie się stanie. Utrzymanie monarchii zależy od miłości, lub od błędów monarchy.

„Chłop, powiada nam, jest oddany Bogu i carowi, zachował swoją podkówną wiarę religijną i polityczną. Ale tak samo było z ludem francuskim w roku 1789 i jeszcze w roku 1790. Potrzeba było ludowi paryskiemu i w większej części, Francji nie więcej, niż dwu czy trzech lat, aby przejść od miłości do nienawiści względem władzy królewskiej. Wystarczyło, aby mu wymalowano, że przyszedła w rewolucji, od której oczekiwał swego dobrobytu, była w Tuilleryach.

„Tosamo zjawisko może się powtórzyć w Rosji. Ażby wierzyć wielu Rosyjanom, metamorfoza muzyka się już rozpoczęła. Rzecz nowa, rzecz niesłychana w Rosji: chłop zaczyna wątpić w cara. Ufnosć, która miał we władzy ojcowiskiej, samowładcy dalekiego, zameściła się; za dwa lata, lub trzy może, ona ulotni się zupełnie, a wraz z nią runie lojalizm ludowy, na którym spoczywa cała ciężka budowa carskiego samowładztwa.

„Powiadają, że car Mikołaj II nie może się pozbyć myśli o wspomnieniu więzienia w Tompie i placu Rewolucji. Twierdzą, że widma Ludwika XVI i Maryi Antoinetty nawiedzają galerie pałacu peterhofskiego. — Obyz car się nie pomylił w radach, których domaga się od tych szlachetnych ofiar! Dla panującego w czasie rewolucji jest coś bardziej niebezpiecznego, niżli wszystkie ustępstwa i wszystkie słabości: to jest utrata uczuć swego ludu!”

Zwalczanie suchot.

Wielokrotnie już zdarzało się, że światem gruzłowanym wstąpiła wiadomość o wynalezieniu nowego niezawodnego środka

przeciw suchotom. Dotychczas jednak nie udało się ani razu zapomną zastrzykiwać, szczepić itp. zniszczyć bakcyle suchotnicze, znajdujące się w ciele ludzkim i musiano powrócić do metody przyzwyczajania komórek organizmowi ich zatrąconej siły odpornej. Dokonywano tego w sanatoriach, tak też w drodze innego specjalnego pielęgnowania przez higieniczno-tyczny sposób leczenia. Jestto prawdziwie wyrafinowana higiena, połączona z procedurą hydroterapią i stosownymi okolicznościowymi symptomatycznymi lekami.

Gdyby można było urzeczywistniać wielokrotnie już podnoszoną myśl, którą u nas małą skalę zastosowano już z powodzeniem przez krajowe zakłady doświadczeniowe w Hanowerze i Oldenburgu, ażeby wszystkich do niektórych tuberkulami przesłaniać w pomyślnie warunki wiejskie, aby wolni od kurzu wielkomiejskiego prowadzili rodzinne życie i sami zajmowali się uprawą ziemi, to byłby znamienny ideał w zwalczaniu suchot.

Czygo jednak nie można dokonać z setkami tysięcy drogiej osób dorosłych, to można zrobić z dziećmi, można naszą młodzież wyciągnąć z zapyłonych klas i główną część nauki przenieść na wolne powietrze — powiadają nowatorzy higieniczni i pedagogiczni. Lata bowiem spędzane w niehygienicznych klasach tworzą najczęściej podkład przyszłych suchot.

Uznanie teorii prowadzi za sobą czyn. Dawniej zadawano się zagranicą, podobnie, jak się dotychczas u nas dzieje, koloniami wakacyjnymi i koloniami leczniczymi, teraz zaś zakłada się tam szkoły po lasach, które wyprowadzają kadry młodzieży na wolne powietrze, pozostawiając pustką duszne klasy.

Alie dlaczego brat się do zapobiegania zlezu dopiero wtedy, gdy już dziecko zachoruje? Dlaczego zdrowym dzieciom odmawia się tego samego dobrodziejstwa? Dlaczego nie ma się ich chronić i zabezpieczyć przed nabyciem choroby? — Brzmia pytania ze strony nowatorów, którzy nie chcą się zatrzymać na pierwszym stopniu.

Co zaś pod tym względem da się osiągnąć, wykazuje choćby jedno sprawozdanie roczne

wiejskiego domu dla sierot-chłopów, istniejącego w Saint Martin w Doule w Francji. Dom sierot w Saint Martin gospodaruje na posiadłości ziemskiej, obejmującej 64 hektarów i przynajmniej z departamentu Loire, względnie z miasta Foury sieroty w wieku od 6 do 10 lat, które pozostają w zakładzie do wieku lat 17, wstępują 18.

W 33 latach przeszło przez instytucję 127 sierot z przebiegiem pobytom pociętoletem w Zakładzie. Wszystkie pochodziły z ubogich warstw ludności. Z pomiędzy 91 rodzin tych 127 sierot było 79 do 86,8 pr. zarazonych tuberkulami, które z nich zabrali swe ofiary. W 22 wypadkach i ojciec i matka zmarła na suchoty przed przyjęciem dziecka do zakładu, w 31 wypadkach ojciec, a w 26 wypadkach matka. Razem więc w 79 razach dziecko pochodziło niewątpliwie z rodzin suchotniczych. To stwierdzenie jest potrzebne do ocenienia wyników, jakie widać wychowanie w zakładzie.

Przeżręta się tam ściśle zasady, że wychowankowie mają otrzymać obzerne mieszkanie, świeże powietrze i zdrowe jedzenie. Mimo to dziennie utrzymywanie wychowanka wraz z ubraniami, oprianiem itd. nie przelicza kosztu 1 fr. 25 ct. (około 60 ct.).

Druga ściśle przestrzegana zasada była, że dzieci z rodzin tuberkulicznych kieruje się bezwarunkowo do zawodów rolniczych. Dzieci opuszczają szkołę z wiekiem lat 23 i zostają ogrodnikami, rolnikami, uprawiając winnice itp. Najlepszym zaś dowodem trafności metody jest to, że lazaret zakładowy od lat kilku stoi pustkami.

Od otwarcia zakładu umarło w nim 5 dzieci, z czego troje na suchoty, zagnieżdżone już w organizmie przed przyjęciem do zakładu. Z wypuszczonych z zakładu tylko dwóch chłopców umarło później na suchoty, w zakładzie tylko trzech. Po potrąceniu tych pięciu okazuje się, że dzieci o dziecięcej skłonności do suchot, jakich po wielkich miastach, szczególnie w klasie rolniczej, są tysiące, jeżeli się ich przeniesie w zdrowe wiejskie warunki, 95 pr. przeważnie odziedziczona choroba i stają się zdrowymi, krapkami, pożytecznymi dla społeczeństwa ludzki.

nowanie nad sobą. Jestem winien, lecz czyż każdy na mojem miejscu nie uczyniłby tak samo?

— Nie mówisz pan o czynnie, który właśnie sędziu mamy, nie mówisz nic o tej młodej damie, przeciwko której, jak dowodziś, nie masz najmniejszego powodu do gniewu, o miss Edycie Woodville?

— Przysięgam tutaj — odpowiedział Hanga głosem poważnym — że jestem zrozpaczony tym nieświadomym czynem moim; przysięgam, że nie mam najmniejszej racji gniewu na miss Woodvill, przeciwnie i ja i jej rodzina szanuję i poważam głęboko; przysięgam, na reszcie, że ten wypadek nieszczęśliwy, bo jest to tylko wypadek, gółw jestem okupić największym poświęceniem.

— Lecz ten człowiek, ten Phils odwieca całej tej historii najzupełniej inne oświadczenie: sprawiedliwość każe go wysuchać. Panie Phils, proszę mówić...

Phil czekał swej kolei z niecierpliwością; czyż rzeczywicie ci biali głupcy zapalali sympatią do tego czarnego dyabła. Da mu on dobrą naukę! — musi zaprowadzić porządek. Dotarłszy do trybunału, z łaską pod pachą, z rękoma w kieszeniach, rozprzątał głosem ochrypłym; który potęgował się aż do krzyku: — Ten człowiek kłamie! Jeżeli on mnie

nie zna, ja go nie znam również, jakież miałbym powód do szukania z nim kłótni?

Dalej objaśnił skromnie, że wzmieszał się dopiero wtedy, kiedy zobaczył lufę rewolweru, skierowaną ku miss Woodville. Tak, widział to, widział własnymi oczami. Powodowany więc nadzwyczajną cziłą, jak każdy prawdziwy yankes pisawie w duszy dla całego rodzaju żeńskiego, rzucił się ku murzynowi, chcąc go ohezwadzić. Żaluje tylko, że działał zbyt powolnie i nie zdążył powstrzymać Woodvill.

— Och! zbrodni, to zbyt silnie — zarzucił sreyf — ponieważ nie wiemy, czy ofiara nie żyje.

— Jeżeli wysoki trybunał pozwala, aby murzyn strzelał do kobiet jak do psów — odpowiedział czelnie Phils — to kłó obroni mnie!

Ten wyskok brutalny przyjęty został głośniejszymi oklaskami rozhawionej publiczności.

— Jakich świadków przedstawić może pan Phils?

To nie skrepowało go wcale; czyż nie miał wspólników, którzy nosili barwione imiona Ned Lark i Grim Spot?

Przyzwani przed kratki, ośmieleni wieloma szklankami whiski, które wyszcza- li od samego rana, dwaj handyci starali

się wszelkimi siłami dosłownie powtórzyć opowiadanie Philsa.

Tak, panie sędzio — jęczał Ned Lark, młody człowieczek chudy i złośliwy. — Jestem dobrym obserwatorem i najmniejszy szczegół nie ujdzie mojej uwagi. Doskonale widziałem tego czarnego jegomoscia, nadzwyczajnego uprzejmego szlachetnego obserwatora, którego znanem, jako pana Wywawilla, a którego zaniem, jako pana Wywawilla, do niego paru słów. Tymczasem czarny rzucił na órkę pana Woodville spojrzania, tak bezwzględne, że skromność nie pozwala mi ich nawet opisać... Cudny kwiat naszej Ameryki odwrócił oczy i wtedy zrozumiałem cały wstręt, jakim ja napeliło to skandaliczne zachowanie się. Po chwili murzyn z twarzą konwulsyjnie wykrzywioną z wściekłości i upokorzenia wycełował w miss Woodville... Mój szlachetny przyjaciel Peter Phils, wspólnik do mu Phils i Ska miał zaszczyt pospiezającego dla powstrzymania tego świętokradztwa... Oto panie sędzio wszystko, co ma do nadmienienia pokorny sługa Ned Lark dobrze znany z delikatności uczuć, i który potwierdza to wszystko honorem gentlemana.

I trzymając rękę na sercu, zerknął w stronę dam, które z zapalem biału brawo swemi drobnymi rączkami.

Znaczenie tego wyniku powiększa się jeszcze, jeśli się wzięnie w porównanie ich rodzeństwo, które pozostało w nędzy swych rodzin. Na 20 obłączonych ale wyzdrowiałych sierot, znalazło dziesięcioro ich rodzeństwa na suchoty!

Reformatoryj, zachwyceni tymi wynikami, wołają: A więc przez z klas szkolnych i z miast, z pałec i z ławek szkolnych z dziećmi, które chcemy ochronić przed suchotami! Nietylko Domy sierot i instytucje lecznicze, ale wszystkie szkoły powinny być na zewnątrz w lasach i posiadać otwarte pole do nauki na wolnym powietrzu. Im większym jest miasmo, tem konieczniejszem jest to urządzenie!

Możo to są fanatycy nowej teorii — ale czy nawet najbardziej powściągliwy umysł nie przyzna im racji w znacznej części przynajmniej?

Zareczyny — jako małżeństwo na próbę.

Kwestya, która obecnie zajmuje dość żywo amerykańskie społeczeństwo — jest snacya stosunków małżeńskich. Jednym z takich reformatorów moralności jest profesor Zueblin, z Nowego Jorku, który proponuje obecnie, zamiast ułatwiania rozwodów — przeciwdziałanie wzmacnianiu środków ochrony przeciw zawieraniu nieważliwych małżeństw. Plan jego jest taki: zareczyny parom powinno się dawać jak najwcześniej sposobności do wzajemnego się poznania, do poznania wzajemnych zalet i słabości, — błędów i przywar. Nadto propaguje profesor Zueblin wprowadzenie dwóch ustawowych ceremonij, od których zależałaby ważność zawarcia małżeństwa. Pierwszą ceremoniją byłaby legalizacja zareczyn, druga, następująca w sześć miesięcy po pierwszej, byłoby połączenie pary węzłem dogonnym nie rozrwalnym. Zareczyny byłby więc formalnością przez prawo przepisana i oboje kontrahenci byłby zmuszeni przestrzegać sześciomiesięcznego czasu próby przed zawarciem małżeństwa. I dopiero gdyby po upływie pewnego terminu po skończeniu się półroczu zareczynowego, małżeństwo nie zostało

zawarte, wtedy przyrzeczenie na zawarcie małżeństwa gwałtownie samo przez się — Stosując taką metodę, spodziewa się prof. Zueblin ograniczyć do minimum liczbę nie szczęśliwych i niedobrych małżeństw.

Co slychać w mieście? Kraków, sierpnia.

KALENDARZYK.

Czwartek.

Diś we zwartek Romana m. — Jutro w piątek Wawrzyńca m. — Pojutrze w sobotę Zuzanny p.

Teatr miejski: „Opowieści Hoffmana“, opera fantastyczna w 4-eh aktach Offenbacha. (Po raz 5-ty).

Teatr ludowy: „Chcę sobie pobulhać“, wodewil ze śpiewami w 6 obrazach Nestroya. Przedstawienie w teatrze „Rozmaitości“ w parku krakowskim.

—o—

Zapiski osobiste. Prezydent m. Krakowa dr Leo Wyjechał obecnie na kilkutygodniowy urlop. Zastępuje go I-szy wiceprezydent p. Chyliński.

Zmiana pogody. Po niezwykłym upale sobotnim, temperatura nagle zmieniła się w Krakowie, spadły deszcze i zapanował chłód, dający się rano i wieczorem do brzo we znaki. Za względem, że zima jeszcze nie zupełnie została ukonczona, pożądana jest pogoda, ale bez upałów, które nam dosyć dokuczają. Co do upałów, to i w innych miastach panowało w ostatnich dniach tropikalne gorąco. I tak w Wiedniu spadł wprawdzie w sobotę wieczorem deszcz, ale jak stwierdzają tamtejsze dzienniki, nie wiele odwieżył powietrze. W piątek panowały w Wiedniu takie upały, że kilka osób doznało porażenia słonecznego i uległo różnym wypadkom. Z Pół donoszą, że skutkiem upałów podczas ćwiczeń 87 pułku piechoty, mimo wszelkich środków ostrożności, dozna-

ło 70 żołnierzy lekkiego porażenia słonecznego. W niektórych okolicach miasteczka Burze zdarzają znaczne szkody. W Czechach miejsce kąpielowe Wildbad Kolo Chaba, zostało nawiedzane przez burzę z gradem, który w okolicy zniszczył zupełnie zasady. — W sobotę po południu burza z gradem przeciągnęła przez Graz i wschodnią Stryę. W Grazu pokrył ulice gwałtowną warstwą i zdarzył znaczne szkody w parkach i ogrodach. W Innsbruku i okolicy szalała również burza. — W Berlinie panowały w ostatnich dniach bardzo silne upały. Asfalt na chodnikach żarzył pod działaniem promieni słonecznych. Konie zwłaszcza ogromnie cierpiały skutkiem gorąca, to też woźnice zapożyczali je z kapelusze słomiane. Burekcyje kolejowe zarządziły ochładzanie wagonów, co jest rzeczą godną nasładowania. W halach targowych psują się zapasy mięsa, a nawet wołn. W piątek z transportu miedzi gąsienic, który przybył do Berlina, zginiło 500 sztuk. W Brukseli i w całej prowincji flamandzkiej również upały dają się we znaki. W ciągu jednego dnia zdarzyło się 9 wypadków porażenia słonecznego. W pociągach ekspresowych, jadących z Paryża do Brukseli, uderzył również piorun i uszkodził jeden wóz.

Z Zakopanego donoszą, że temperatura spadła tam do 10 st. w dzień, a 5 st. w nocy.

Włamanie. W nocy z soboty na niedzielę dokonano w Podgórzu całej szereg włamań i to przeważnie do sklepów frontowych przy przynajmniej ulicznych miast. I tak włamano się do sklepu zegarmistrza, Włafa Friedenberga przy ul. Krakowskiej, skąd skradziono 30 zegarków srebrnych ogólnej wartości kilkaset koron. W tym samym domu rozbilo drzwi do garażu fryzjera Ploferberga, gdzie sprawy spodziewali się znaleźć znaczna gotówka. Następnie włamano się do sklepu szewca p. Lichla, przy ul. Łwowskiej, gdzie rozbilo galkówkę i zabrano 14 sztuk trzewików, każda sztuka z innej pary. U kupca wina Ernesta przy ul. Kalwaryjskiej 1, rozbilo szafki. Nie znalazł jednak tam wspaniałego ani halera, gdyż szczególnym trafem właściciel zabral wczoraj wszystkie pieniądze do swe-

Grześ.

—o—

Grześ, maly, pulchny chłopaczek, w wieku lat dwóch i ośmiu miesięcy, spaceruje z nianką po bulwarze. Ma na sobie długi, watawny burmusk z szarfą, dużą czapkę z puszystym pomponem i ciepłe kalosze. Jest mu duszno i gorąco, a tu jeszcze jak na złoto rozkapryszony słońce kwietniowe haje mu prosiło w oczy i szczypie w powieki.

W jego nieudolnym stapaniu i w całej niezgrabnej osobce wyraża się ogromne zdziwienie i zaawerowanie.

Dotąd Grześ szedł tylko jeden świat w czterech kątach: w jednym kącie tego świata stoi jego łóżko, w drugim — kufer nianki, w trzecim — krzesło, a w czwartym pali się lampka. Jak się zajrzy pod łóżko, to widać tam lalkę z ułamaną ręką i bęben, a za kufrem nianki jest dużo różnych rzeczy: szpulki od nici, kawałki papieru, koszyk bez denka i złamany pajac. W tym świecie, oprócz niani i Grzesia, bywa często mama i kicia. Mama jest podobna do lali, a kicia do łasiowego futra, tylko że futro niema oczu i ogona. Ze świata, który się nazywa pokojem dzieciennym, prowadzi

drzwi do obszaru, gdzie się jada obiad i pije herbatę. Tam stoi Grzesiowe krzesło na wysokich nogach i wisi zegar, który istnieje tylko po to, żeby machać wahadłem i dzwonić. Z jadalni przechodzi się do pokoju, gdzie patrzy czerwone tło. Tam na dywanie ciemniejsze plama, za którą Grzesiowi do tej pory jeszcze grożą palcem na nosie. Za tym pokojem jest jeszcze inny, gdzie nie wolno wchodzić i gdzie się pokazuje tatuaż — nadzwyczaj zagadkowa osobistość! Niania i mama są zrozumiałe: one ubierają Grzesia, dają mu jeść i kładą go spać, ale do czego służą tatuaż — niewiadomo. Jest jeszcze druga zagadkowa osobistość — ciocia, która podarowała Grzesiowi bęben. Ciocia naprzemian zjawia się i znika. Gdzie znika? Grześ już nieraz zaglądał pod łóżko, za kufer i pod kanapę, ale tam jej nie było.

A w tym nowym świecie tyle jest tatuiów, mam i ciot, że nie wiadomo, do kogo pójść. Ale najdziwniejsze i najsmieszniejsze to są konie. Grześ patrzy na nie poruszające się nogi i nie może zrozumieć. Patrzy na nianię, żeby ona mu pomogła rozwiązać te zagadki, ale niania mu nic nie mówi.

Naraz Grześ slyszy straszny hałas. Po bulwarze, krocząc marowro, sunie prosto na niego grupa żołnierzy z czerwonymi

twarzami i z różgami kąpielowymi pod pachą. Grzesio cicho zbieżnie z przerażenia i spogląda pytająco na nianię: czy nie zanosi się czasem na coś złego? Ale niania wcale nie ucieka i nie płacze, to znaczy, że niania się czego bać.

Grześ patrzy długo za żołnierzami i sam zaczyna stąpać z nimi w takt.

Przez bulwar przebiegają dwie ogromne kacie z długimi luzami, z wywiezionymi językami i z zadartymi do góry nogami. Grzesiowi się zdaje, że i on też powinien biec za nimi, co też bez zwłoki i czyn wprowadza.

Stój! — krzyczy nianka, bez ceremonij łapie go za ramię. — Gdzie leciaż? Ja ci tu podokazyuję!

Tam dalej siedzi jakaś niania i trzyma także niefortunne pudło z pomarańczami. Grześ przechodzi koło niej i nie może widać, bierze sobie pomarańczę.

— Oddaj, co robisz! — krzyczy nianka, dając mu klapsa po łapie i wyrzucając mu pomarańczę. — Głupi dziecina!

A teraz Grześ z przyjemnością podniósłby szkiełko, które świeci mu się jak lampka pod samymi nogami, ale ho! się dostać drugiego klapsa.

— Moje uszanowanie panu! — slyszy naraz tuż nad uchem czujny mocny, grubo głos i widzi wysokiego człowieka z błyszczącymi guzikami.

Krakowianka, czekolada mleczna Wyrób własny
na sposób szwajcarski poleca
Największy wybór cukrów i czekoladek

Adam Piasecki
Kraków, Długa 1. 10,
Floryańska 1. 2 (Hotel Drezdeński)

go mieszkania. Tak samo się nie powiodło włamywaczom przy towarzysze ulicy w domu l. 2. Sprawcy rozbili sklep z wiktualiami Izraela Widowskiego i poszukując gotówki poprzeczali mnóstwo rzeczy. Wreszcie uśłowiali się włamać do handlu Wioła Graja przy ul. Kalwaryjskiej l. 1. Już złodzieje odemknęli zamek, rozbili kłódkę i potrzeba było jeszcze odebrać drugą kłódkę — lecz prawdopodobnie zostali spleśnieni.

Jako podejrzanych o te kradzieże, aresztowała podgórska ekspozytura policyjna dwóch znanych w Podgórzu niebezpiecznych złodziei-włamywaczy: Michała Matysa, robotnika murańskiego i Stanisława Kucharskiego, poprzednio ślusarza. Przecinił nim przemawiają liczne poszlaki, lecz oni wypierają się uparcie wszystkiego.

Babska wojna. Wczoraj aresztowano Maryję Pyrciakową, 45-letnią wdowę za pobicie Zofii Gredalowej, krawcowej zamieszkałej przy ul. Floryjańskiej. Gdy Gredalowa weszła do szynku przy Małym Rynku, za czepiła ją Pyrciakowa bez żadnego powodu i poczęła obrażać rozmaitemi przewiskami. Skoro zaś awanturze właściciel szynku wywrzucił, ukryta za drzwiami czekała na Gredalową. Gdy G. wyszła na Rynek, wtemczas zawzięta baba wraz z całą gromadą przekupkę rzuciła się za nią i w pogoni obzłościła ją piaskiem i kamieniami. Ścigana schroniła się do domu przy ul. Mikolajskiej l. 4, a za nią wpadła cała ta zgraja. Tu w sieni pochwycono ją i poczęto bić i draść, kopać, zlaną jej parasolkę, wyrzucać z torbki kilka koron, a odcienie na niej powalano do niepoznania. Wszystkie napastniczki będą wezwane do odpowiedzialności sądowej.

Kradzież. Anna Pawlikowa zamieszkała przy ul. Topolowej doniosła policyi, że o niedawno skradziono jej z zamkniętego mieszkania zegarek srebrny z łańcuszkiem wartości 32 koron. Dzisiaj dowiedziała się że zegarek ten znajduje się u stróża Kępy przy ul. Grodzkiej, gdzie złodziej zastawił go za 4 korony.

Za niesforośność i gwałty pociągnięto do odpowiedzialności Maryana Piłkaka 30-letniego czeladnika stolarskiego ze Szwosowice, który swemu dawnemu majstrowi p. Feliksowi Sawickiemu, zamieszkałemu przy ul. Staro-

widziej zrobił będąc pijanym w warstwie wielką awanturę.

Nočna kradzież. Piotrowi Skowronkowi, wyrobnikowi z Dębni skradziono w nocy 7 sierpnia z zamkniętego mieszkania przez podważenie okna z pod słomy z łóżka, kwotę około 7 koron. O sprawcę podejrzany jest Francisz Pawlik, znany złodziej i włóczęga.

Za bitkę nočną na ul. Długiej z jakimś furmanem, aresztowano we wtorek Jacenta Żarelskiego, 42-letniego murarza z ul. Sławkowskiej. Żarelski osobno odpowie za obrażenie władzy, ponieważ oskarżonemu go stojkowemu oświadczył, że „z osłem nigdzie nie pójdzie”.

Okradziony góral. Dnia 6 b. m. wieczorem siadł do pociągu na stacyi we Lwowie 61 góral, powracający do Myślenic z roboty od hr. Siemienińskiego z Horoszkowa (pow. Husiatyn). Razem z robotnikami wsiadł do wagonu jakiś pan wraz z kobietą i kręjąc się koło Zięby, przewodnika kosiarskiego, wysięgnął mu woreczek, w którym było przeszło 364 koron, a następnie zniknął.

Zięba wnet spostrzegł kradzież i krzycząc, chciał owego pana przytrzymać, w tej samej jednak chwili ruszył pociąg i nieopóźniony góral wśród placu i narażając dojechał do samych Myślenic, nie szukając pomocy u żadnej władzy.

Dopiero blisko Myślenic spotkał ajenta podgórskiego ekspozytury policyi, któremu o tem zająciu opowiedział. Dodane należy, że to kwotę powierzono Ziębie dla wypłaty 21 robotników i teraz biedny góral chce ich wypłacić musi sprzedać kawał swego pola.

W starożytnym księcie P. Norbertkan na Zwierzynie dokonano bardzo praktycznego i pięknego okratowania oddzielającego chór od głównej nawy kościoła. Okratowanie to stanowi olbrzymie okno z kutego żelaza w stylu czysto gotyckim, ozdobione filarkami kutymi ręcznie, a zakończone kapitelami w kształcie koron, z których rozbiegają się kulki gotyckie, powyżej kwiatowy, w środku wielki krzyż. Okno to wykonane w artystycznej pracowni ślusarskiej Adama Staszycy, według projektu architekta dra Jana Sas Zubrzyckiego, pod jego też kierownictwem prowadzono całą robotę obmurowania, mimo wielu trudności technicznych.

nemu w różne ciepłe chustki, robi się niezmiernie gorąco i duszno.

„Kładł to tak gorąco?” — myśli sobie, oglądając się wokół.

I widzi ciemny sufit, sagun z dwoma uszami, piec, który patrzy na niego wielkim, czarnym otworem.

— Ma-a-a-mo! — piszczy Grześ płacząc.

— No cicho tam, cicho! — krzyczy nianka. — Poczekasz trochę!

Kucharka stawia na stole butelkę, dwa kieliszki i pirog. Dwie kobiety i człowiek z błyszczącymi guzikami trącają się kieliszkami i piją po kilka razy; człowiek ścisła naprzemian niankę i kucharkę. A potem wszyscy troje zaczynają cicho śpiewać.

Grześ wyciąga rękę w stronę pieroga i dostaje kawalek. Teraz już zająda i patrzy, jak pije nianka. I jemu zachwiała się tego samego.

— Daj! Nianiu, daj! — zaczyna się napierać.

Kucharka daje mu spróbować ze swojego kieliszka. On wytrzeszcza oczy, marszczy się, kaszle i potem dłużej macha rękoma, a kucharka patrzy na niego i śmieje się.

Ozwolenie owego okratowania pochodzi z firmy p. Pięniągka. Całość przedstawia się wspaniale i imponująco.

Przypomnienie zaniedbanej ustawy. Przed kilku laty wydał Magistrat miasta Podgórze rozporządzenie, którym zakazał kupcom surowo wywieszania sztyldów w poprzek ulicy. Tymczasem zakaz poszedł w zapomnienie, i różni pomniejsi kupcowie podgórscy poroziewiali w ten sposób swe sztyldy i deski reklamowe, że idąc nieostrożnie trotarem, można sobie łatwo o nie głowę rozbici. Podgórska ekspozytura policyi prowadzi więc obecnie kontrolę i niestojących się do przepisów pociągnie do odpowiedzialności.

Wypadek wśród zabawy. Pogotowie ratunkowe odwoziło wczoraj do szpitala św. Łazarza Jana Brońka, 13-letniego ucznia szkoły wydz., który podczas zabawy z kolegami spadł ze schodów i doznał złamania obu kości przedramienia.

Telegramy „Nowin” Z CARATU.

Nieudany strejk w Moskwie

Moskwa. (Pet. aj. tel.). Strejk można uważać za nieudany. Zarządcom policyi i naczelniki miasta powiedzieli się przeciwdziałać staraniam agitatorów postrawianych robotników od pracy. Agitatorów uwięziono i udermionono meeting i demonstracye z powodu ich aresztowań. Zandarmerja rozpuściła gromadzące się tłumy. Dzisiaj liczba strejkujących znacznie zmalała. Z 200.000 robotników moskiewskich strejkuje tylko 20.177 w tem 10.000 samych drukarzy.

Petersburg. (Pet. aj. tel.). Ministerstwo handlu ogłasza, że strejk się nie udał. Ani w Petersburgu ani w Moskwie nie zauważono większego strejku robotników fabrycznych. Według doniesień inspektorów fabrycznych, strejkuje co najwyżej jedna trzecia wszystkich robo-

Ku wielkiemu jego zadowoleniu, ów człowiek podaje niankę rękę, zatrzymuje się i zaczyna z nią rozmawiać. Blask słońca, turkot przejeżdżających ekipiżów, błyszczące guziki, wszystko to jest takie rażące nowe i wcale nie straszne, że dusza Grzesia napelnia się radością i Grześ zaczyna się głośno śmiać.

— Chodźmy, chodźmy — krzyczy do człowieka z błyszczącymi guzikami, ciągnąc go za ubranie.

— A dokąd mamy iść? — pyta człowiek.

— Chodźmy! — upiera się Grześ.

Chce mu się powiedzieć, że nieźleby też było zabrać ze sobą tatusia, mamę i kicię, ale język mówi zupełnie nie to, co trzeba.

Po pewnym czasie nianka skręca z bulwaru i prowadzi Grzesia na duże podwórze, gdzie jeszcze leży śnieg. I człowiek z błyszczącymi guzikami też idzie za nim. Mijają starannie placki śniegowe i kaluże, potem wchodzi na brudnych, ciemnych schodach do pokoju. Tam jest dużo dymu, pachnie pieczeniem i jakiś kobieta stoi koło pieca i smaży kolęty. Kucharka i nianka całują się i zaczynają cicho rozmawiać. Grzesiowi opatulo-

RUM AROMATYCZNY Litr od **R. Marczyńskiego**
ładzie fabrycznym (Probiernia Floryjańska 32). 58 ct.
największej w Krakowie i okolicy
Parowej Fabryki Wódek. — ZWIERZYNIEN

tników. Największą była liczba strejkujących w drugim dniu strejku. Spodziewają się, że większość fabryk jeszcze w tym tygodniu podejmie pracę w pełnych rozmiarach.

W Petersburgu.

Petersburg. W centrum miasta przyszło ponownie do krwawych starć między robotnikami a wojskami. Mówią o zabitych i rannych.

Petersburg. Petersburgski aj. tel. jest upoważniona do oświadczenia, że nieprawdziwe jest doniesienie „Nowoje Wremia” o mającym rzekomo nastąpić utworzeniu stanowiska „generałissimusa” armii i gwardii, oraz jakoby na stanowisko to upatrzonym był w ks. Mikołaj Mikołajewicz.

Bunt w armii.

Petersburg. Z Libawy donoszą do piśm tutejszych, że na okęcie szkolnym, który się zbuntował w Rydze, zabito wielu oficerów i kapłana okrętu. Bunt został przez wierną część załogi stłumiony po zaciętej walce, podczas której dwaj oficerowie zginęli na pokładzie. Szczęśliwie przywołano buntu wysadzono w kajdanach na ląd.

W południowej Rosji.

Petersburg. Wiadomości z południowej Rosji przedstawiają straszne położenie w tych prowincjach, gdzie srożą się ogólne rzezie. Agenci firm wywozających zboże twierdzą, że wśród chłopów panuje olbrzymie rozdzielenie. Walka wszystkich przeciw wszystkim jest zdaniem informatorów przygodnych niemiękniona.

Berlin. Do piśm tutejszych donoszą z Odessy: Władze wojskowe zdają się oczekiwać niepokojów. Wojska ciągle skonsynowane w koszarach, do których absolutnie wzbroniono przystępu osobom cywilnym. Zdaje się, że obawiają się także buntu w armii. Z całego garnizonu, tylko kilka solni kozaków jest „pewnych”.

Kijów. W Granowie obili chłopci bylego posła do Dumy, ponieważ nie mógł im dać ostatecznych wyjaśnień, dlaczego Duma państwowa została rozwiązana.

Stołypin i odezwa wyborcza

Berlin. „Russ. Korresp.” otrzymuje z Petersburga następującą wiadomość. Prokurator państwa orzekł, że nie widzi nic karygodnego w uchwaleniu przez b. posła do Dumy odezwy w Wyborgu: oświadczył on też równocześnie, że dopiero w razie rozszerzania tej odezwy musiałby przeciw nim wystąpić. Namiast Stołypin życzy sobie ścisłego b. posłów za uchwalenie odezwy wyborczej. Dlatego też polecił on jeszcze raz zbadać tę sprawę, lecz tym razem wyznaczył już do przeprowadzenia śledztwa innych członków urzędu prokuratorowskiego.

Rabunek aktów śledczych.

Sebastopol. Z powodu kradzieży aktów proces przeciw drugiej grupie oskarżonych z powodu rewolty ubiegłej jesieni odwiecie się o 6 miesięcy.

Aresztowania na okręcie.

Ryga. (Pet. aj. tel.). Na pewnym stojącym tu na kotwicy okręcie szkolnym aresztowano 60 marynarzy. Wiadomość dzienników zagranicznych, jakoby w Rydze zawiązała się rada delegatów robotniczych, celem objęcia kierownictwa strejku, nie została urzędowo potwierdzona.

Bomba w Sosnowcu.

Katowice. W poczekalni kolejowej w Sosnowcu, przed samym odjazdem pociągu, gdy panował wielki ścisk podróżnych, rzucono bombę. Wiele osób ciężko rannych. Kapitan Goldblum zginął. Powstała panika, z której skorzystała sprawa zamachu i zbiegów.

Napady na pociągi.

Wrocław. Do „Breslauer Zig.” donoszą, że pociąg, który miał tu nadejść o godz. 6 rano ze Sosnowca, został napadnięty po drodze w otwartym polu. Cała poczta pieniężna zrabowana.

Berlin. „Vossische Zig.” donosi z Moskwy o wielu napadach band uzbrojonych na pociągi.

—o—

Liczba ofiar na Sirio.

Madryt. Według urzędowego sprawozdania, brakuje 328 osób z podróży parowca „Sirio”, w tem 14 marynarzy.

Genua. Załoga parowca „Buda”, należącego do węg. chorwackiego Tow. żeglugi, który tu wczoraj przybył, opowiada, że okręt ten niosł pomoc robotnikom okrętu „Sirio” i przewiózł 100 wyratowanych osób na ląd hiszpański. Kapitan „Budy” zaprzecza, jakoby na pokładzie tonącego okrętu przyszło do hojów. Emigranci, którzy tłoczyli się na przednią część okrętu, zachowywali się stosunkowo spokojnie. Kapitan okrętu „Sirio” nie chciał opuścić pokładu i musiano go siłą z pokładu sprowadzić. Prace ratunkowe trwały trzy godziny. Nieprawdą jest jakoby kilka okrętów nie chciało nadeść pomocy robotnikom i popłynęło dalej.

Bunt na okręcie tureckim.

Konstantynopol. Na tureckim okręcie przewożącym „Taif”, który jechał z Trapezundu do Yemenu wybuchł bunt, skutkiem którego okręt musiał powrócić do Trapezundu.

Rozdział Kościoła i Państwa.

Instrukcje Papieża.

Paryż. Dzienniki donoszą, że papież wysłał trzy instrukcje do Francji. Pierwszą z nich otrzymał kardynał Richard, a zawiera ona protest przeciw naruszeniu konkordatu, druga zwrócona jest do francuskich biskupów i zawiera instrukcje o warunkach, pod jakimi miejscowi proboszczowie mogą podejmować się tworzenia tzw. „kanonicznych” tj. podlegających kontroli biskupa, gmin wyznaniowych. Trzecią poufną instrukcję otrzymali kardynałowie francuscy.

Strejk w kopalniach.

Juzówka. (Pet. aj. tel.). Z wyjątkiem 2 kopalń francuskiego Towarzystwa, w innych kopalniach podjęto pracę. Jutro oczekują podjęcia pracy, także w kopalniach Towarzystwa francuskiego. Można z całą pewnością przyjąć, że powrót do pracy nastąpi bezpośrednio. Strejk w ko-

Z TEATRU.

„Samson i Dalilla”

Opera w III aktach Kamilla Saint-Saënsa.

Ruchliwej przedsiębiorczości kierownika opery lwowskiej zawdzięcza, muzykalny Kraków poznanie dzieła znakomitego muzyka francuskiego, dzieła, które od chwili pierwszego przedstawienia w r. 1877 26 grudnia w Weimarze, obiegło wszystkie sceny europejskie, budząc zachwyt i uznanie.

Operę Saint-Saënsa rozpoczyna krótka przygrywka orkiestralna, oparta na szesnastkowym temacie instrumentów smyczkowych. Daje się słyszeć żalonna smyczkarka, trzymana w charakterze oratoryjnym, który — wzorowany na Händlu — panuje prawie przez cały akt pierwszy. Scena po odejściu kurtyny przedstawia plac przed świątynią boga Filistynów Dagona. Tłum Hebrzejczyków wznosi do Jehowy, błagalne okrzyki aby skruszył ją zmo niewoli. Zwłapienia i rozpacz nie zdolają na razie rozprószyć pełne otuchy słowa Samsona,

lecz wymowie jego udaje się wreszcie tenąć nadzieję w serca zwłapiących. Nagle satrapa wychodzi z pałacu i uraga ludowi. Lud burzy się, zaś Samson mieczem zdradziecko wyrwanym, przebija satrapę. — Arykapłan wychodzący ze świątyni, spotyka trupa. Lud izraelski tępi Filistynów naokoło — niszczą Gagę, miasto Filistynów i zagraża świątyni Dagona. Arykapłan ratuje się ucieczką, zaś zwycięzcy wracają z Samsonem na czele do świątyni, która, pozbawiona obrońców, stoi dlań otwartą. U wrót świątyni oczekuje i wita zwycięzców w gronie dziewięć największych z kobiet doliny Soreku, uroczą Dalilla, ofiarując całunki ust swych i rozkosze. Samson, którego naprośnie przestrzegają jeden ze starców — po długiej walce z samym sobą, ulega kuszeniom i świadom niebezpieczeństwa, na jakie się naraża, rzuca się w objęcia Dalilli.

Akt ten całej poświęcony pieśni choralnej, przerwanej tylko pieśnią wiesenną Dalilli. Brzmi nieprzerwanie jużto polyfonia kontrapunktyczna, jużto unisonami męskich głosów, jużto melodyjnie traktowanymi zespołami głosów kobiecych.

Chóry są tu traktowane starannie, aniżeli ustepy solowe. Nawet śpiew Samsona

(przypominający potroszę podobną chwilę z „Renzi’ego”, a także i z „Proroka”), świątyń w pierwszej części, popada następnie w szalobłowny śpiew operowy — wiele poezji i wdzięku posiada natomiast arija Dalilli, aczkolwiek i ją przewyższa prześlizgnięty chór żeński, brzmienie oryginalne na tle lotnych figur skrzypcowych, opartych o dźwięk arfy. Na uwagę zasługuje piękny ustep orkiestralny w połowie aktu — rodzaj intermezza o wolno wyryzmywanych nutach (na nucie pedalowej f.) — oddającego ciężą porankę przed wkroczeniem zwycięskich Hebrzejczyków.

Akt drugi zarysowuje się na tle burzy i zdrady. Dalilla oczekuje Samsona. Zanim się jednak ten pojawia, rozmawia z ariykapłanem, z którym działa w porozumieniu, by Samsona, którego zresztą nie nawiądzi, usiłid dźwiękami i zdradzić. — Noc staje się coraz ciemniejsza i hurliwziska, błyskawice przerywają horyzont. Wchodzi Samson równie wzburzony, gdyż ostatnia nadezła chwila zerwać więzy milosną z Dalilla. Jeśli posłannictwo jego ma być spełnione Dalilla przemawia dość naczulszymi słowy i rozłącza cały chór swych wdzięków. Z ust Samsona padają słowa miłosne, lecz Dalilla nie wierzy mu, dopy-

Szkoła tańców Z. GRUSZCZYŃSKIEGO, Kraków, Rajska 10

Aresztowania Japończyków.

Nowy Jork. „Tribuna” donosi z Waszyngtona, że według urzędowego sprawozdania kolo Atenenun zginęło 5 japończyków w starciu z powodu nieuprzedzonego łowienia ryb. Parowiec cłowy Mac Killoch aresztował oprócz tego 12 japończyków — za nieuprzedzone rybołówstwo. Departament państwowy zawiadomił o tem zajęciu japońską ambasadę i wyraził ubolewanie.

Różne wiadomości.

—o—

Zimno podczas upałów z „dostawą do domu”, oto jest ostatnia nowość amerykańska, która zastosowana już w wielu miastach Zjednoczonych Stanów, w Nowym Jorku, Bostonie, St. Louis, Delver, Baltimore itp. Chodzi o odwieśnienie pomieszczeń podczas wielkich upałów. W tym celu używa się z moniaką rozprzeczającego po rurach kanałizacyjnych. tak, że można przeprowadzić odświeżenie na bardzo znaczny przestrzeń. System ten był bardzo prosty, a w każdym razie o wiele mniej skomplikowany niż używanie pleców odświeżających, które sprawnie niedawno w niektórych miastach europejskich, se znacznie mniejsej powodzenie.

Polityka grecka. Komisarz paryski Ferdinand Holle, okradłszy swą firmę na kwotę 150.000 franków, uciekł w towarzystwie swej przyjaciółki na wyspę Korfu. Jakkolwiek między Grecją a Francją niema układu o wydawanie przestępców, rząd francuski zdołał zniewolić rząd grecki do wydalenia zbiegającego, agenci zaś francuscy aresztowali interesującą parę w Brindisi. O losach swych opowiedział Holle siedziemu śledczemu co następuje:

„Zaledwie przybyliśmy na Korfu, gdy zgłosił się do nas wysoki urzędnik policyjny wyspiarski i powiedział: Wtem, że jesteście złodziejem ściągającym listem. Mnie to jednak nie nie obchodzi, jeżeli, potraficie być wdzienici za okazaną wam gościnność. Naturalnie zapłaciłem mu za gościnność i milczenie i to nie jeden, ale kilka razy. In spektorowie policyj francuskiej, którzy w poszukiwaniu przybyli do Korfu, widząc, że miejscowa policja nas ochrania, zażądali pomocy od konsula; ten zaś telegraficznie odniósł się do Aten, gdzie przedstawił całą

sprawę. Rząd grecki skierował tej reklamacji odwołal prefekta wyspy i zamandował nowego, któremu polecił, ażeby nas natychmiast wydalil. Dawny prefekt kazał nam się ukryć u pewnego herolda bandy zbójczej, który nas istotnie przetrzymał czas jakiś, ale też doszczętnie odarł ze wszystkiego. Kiedy już nie mieliśmy, wyrzuceno nas; pozostawisz bez środków do życia, udaliśmy się do Brindisi, gdzie nas policja francuska aresztowała”.

Rzekomy szpieg rosyjski. Przez pewien czas zwracał na siebie uwagę w m. Lyonie niejaki „Waldemar de Arneumski”, który paradował w tem mieście w uniformie pułownika artylerji rosyjskiej. Rozgłosił on w sferach kulkiech, że został wysłany do Francji przez rząd rosyjski dla zakupienia w Paryżu i Lyonie materji na aparaty ciekawie. Gdy zachowanie się „pułownika” zwróciło uwagę policyi, został aresztowany. Podczas rewizji w jego mieszkaniu znaleziono tam gotówkę, oraz walory rosyjskie i francuskie na 45.000 fr. „Arneumski” oświadczył w śledztwie, że te pieniądze stanowiły część jego schedy milionowej, odziedziczonej po ojcu. Waldemar miał się urodzić w Petersburgu i być ciężko ranionym w bitwie pod Mukdenem. W jednej z walzek znalazłono kilkanaście paszportów rosyjskich. Choć nie brakowało im stempli, podpisów i pieczęci, okazało się, że były podróbione. Niedawno aresztowany w Dijon jego przyjaciółki. Gdy się zanosilo na uwieszenie Arneumskiego, ten rzekł gniewnie:

— Skoro mnie zamkniecie, będziecie tego żałować. Teraz wyjawię wam całą prawdę: jestem szpiegiem na usługach Francji. Mam agentów w całych Niemczech. Skoro inni uwierze, tajne dokumenty staną się własnością Berlina.

Nastąpiła wymiana depesz między Paryżem a Petersburgiem i w rezultacie okazało się, że Rosyjanin „Arneumski” nigdy nie służył wojskowo, że nie był tajnym agentem politycznym. Jego przyjaciółka, uchodząca za arystokratkę, jawiała w śledztwie w Dijon że jest 17-letnią panną sklepową i nazywa się po prostu Walentyna Legrande.

Wartość zębów. Osoba zębów, trąconych niedobrowolnie, bywa różną, zależną nie tylko od tego, w których ustach mieściły się one, lecz i od tego, kto je wybił. Pewnego razu wybił nauczyciel uczniowi dwa zęby, a rząd skazał krawkiego pedagoga na wypłacenie poszkodowanemu 50 kor. W innym wypadku pewna śpiewaczka operowa straciła pół zębów, rozbiła się potęgą 5 przodnych zębów. Sąd nakazał zarządowi kolei zapłacić po sto tysięcy koron za każdy stracony ząb. Heł

to śpiewaczka pozwoilił sobie reszle zębów za taką cenę wyjąć.

Prochownia w Lublinie. Lublana znajdują się pod wrażeniem katastrofy, która dla tych wszystkich miast, w których obrębie znajdują się prochownie wojkowe, a więc i dla Lwowa, jest przestroga lepszą, niż wszelkie wskazówki teoretyczne. W piątek 27 bm. około 2 popołudniu, niszcząc w mieście straszyli huk i odczuto nadszykające silne wstrząśnienie powietrza, a czesłowo i ziemi. Przerżnięte mieszkanki natychmiast opuściły swoje mieszkania, spiesząc na place i ulice, sądzili bowiem, że miastona wiedzione zostało znów przez trzęsienie ziemi, podobnie jak w r. 1895. Tymczasem przyczyną buki było ułkiem coś innego. Oto wojkowa prochownia, znajdująca się w polu, w odległości 3 kilometrów od Lubliny, wyleciała w powietrze. Zgodzował się w niej 20000 kilogramów prochu, zawartego w 20 beczkach. W owym dniu już przedpołudniem rozmazała się burza z piorunami nad Lublana i okolica, trwając kilka godzin. Pioruny padały gęsto i jeden z nich uderzył w drewniany dom, w którym znajdowała się waga od prochu. Ów budynek stanął w płomieniach, które na szczęście spozatrzały rychło zajęty w pobliżu swoją robotą „werksterr” i natychmiast zaświadomił o pożarze wartę policyjną w pobliskiej prochowni, tudzież straż ogólną w Lublinie. Przybyła straż ogólna, ale nie aęła w prochowni podjąć akcji ratunkowej. Apobie zawsze, gdy wata, uciekając, pozamylała wszystkie wejścia i zabrala klucze. Ogień z domu zawierającego węgla przerzucił się rychło na prochownię i spowodował wybuch 20-metrcznych centnarów prochu. Cała prochownia została rozniesiona. Kamienie, wazące przeważnie 50 kilogramów, wylatywały wysoko w powietrze i padały na siemę z oddaleniu kilkunastu metrów. Kawały żelaza i drewna spalonego rozsiane są w znacznym promieniu, a z budynku prochowni pozostały tylko dymiący grusy.

O le dotąd wiadomo, nikt skutkiem tej katastrofy nie stracił życia. Również szcześnie przypadki nędzy przypisał, że szczenność się w pobliżu prochowni obrzysł skład prochu nie wyleciał w powietrze. Znajduje się w nim około 200.000 kg prochu i z wybuch tak obrzysnej masy tego materiału byłby spowodil na Lublana katastrofę o nieobliczalnych skutkach. Ale już wybuch wymienionej prochowni był tak silny, że w Lublinie, odległej 2 kilometry, skutkiem działania prądu powietrznego wiele osób zostało powalonych na siemię, a matusz uległo rozbiciu.

Przeplisy o małżeństwach oficerów. Daieniki budapeszteńskie donoszą, że wespół ne ministerstwo wojny przedłożyło już obu ministerstwom obrony krajowej do rozpatrzenia projekt nowych przepisów o małżeństwach oficerów.

Wysokość nowych kanczy ma być ustalona dla oficerów niższych stopni na 40000 koron, dla kapitanów na 50 000 koron, a dla majorów na 20 000 koron, zaś sprecyalnie w statbie generalnym i w marynarce wojennej nieco więcej. Począwszy od VII rangi w górę nie ma się brać względu na zabezpieczenie dochodu bieżącego. Wydania nowych przepisów o małżeństwach oficerów należy oczekiwać w ciągu przyszłego roku.

Skład fortepianów

W. BARABASZ

Kraków, L. 39, I. p. Linia A-B.

(Dom W. nęgo W. Fischera.)

każ nie wydobędzie tajemnicy jego siły. Samson opiera się, lecz kiedy Dalila, chwytając się ostatniego środka, zrywa z nim i chrobi się do swych komnat, Samson wbiega do jej domu — Po krótkiej przygrywce orkiestralnej, wśród której podsuwają się Filistyni, przywołani z tarasu przez Dalilę i zdradziecko wpadają do jej komnat, — słychać zdławiony krzyk rozpaczny... To Samson, wciągający w zasadkę, uległ Filistynom.

Całe piękno muzyczne tego aktu polega na dwoim miotany. Melody piękna, era rocką (Des dur), śpiewaną przez Dalilę, mo żna uważać jako jedną z najpiękniejszych, jaką utworzył Saint-Saens. Posiada ona tyle wdzięku, mocy, wreszcie i tary miłosnego, że niepodobna nam jej szczerociej zastanowić się. Starał się kompozytor zaznaczyć nieszczerociej tych uczuć ze strony Dalili, zaznaczyć akompaniamentem, zmieniającym ustawicznie swe położenie — lecz nie zym

akując tego właśnie rezultatu, stworzył całość nader piękną.

(Dokończenie nastąpi).

—o—

Repertuar teatru lwowskiego w Krakowie:

W piątek, po raz pierwszy: „Cyganerya” opera w 4 aktach Pucciniego.

W sobotę, po raz II-gi: „Samson i Dalila”. Początek przedstawień o godzinie wpół do 8 wieczorem.

Repertuar teatru ludowego.

Sobota, dn. 11 sierpnia br.: „Wezela” dramat St. Wypianckiego.

Niedziela, o godz. 3 po poł.: „Paweł i Gawel”, wiodł J. Maczyńskiego; wieczór o 8mej „Chcę sobie pobić” wiodł ze śpie wami w 6 obraz. cę Nestroja.

—o—

Tani sklep chrześcijański

„Pod Kościuszką”

— Kraków, ulica Mikołajska 3. 1.

poleca na obecną porę: Matery modne wełnane, volle, batysty, zafrity kretony, perkalę, satyny i t. p. — Bluzki i halki gotowe. — Franki i raz bieliznę stołową. — Bielizna damska i męska własnego wyrobu. — Krawaty w najnowszych fasonach. — Wyprawy ślubne. — Ceny bardzo niskie i stałe. — Próbkę wysłać się odwracając listem. — Sklep w niedzielę i święta zamknięty.

KSIEGARNIA KATOLICKA
Dra Władysława Miłkowskiego w Krakowie
ul. Św. Jana 6 (Hotel Saski).

Kawy palonej
najnowszym
i najciekawszym spo-
sobem za pomocą
„gorącego powietrza”
po cenach
najniższych.

[illegible]

Broszury z tysiącami oryginalnych pomysłów dotyczących grafiki i fotografii. Dużo więcej
697   klamr kieszonkowych, albumów i drobnostek

Emil Goldwasser
magazyn zegarmistrzowski - jubil.
w Krakowie, ul. Grodzka L. 58.

wykaz kolepetytorów
rota nabyć wraz z blizem
farmaceutów w redakcji „Info

Podje muje się urzą dzeń pojedynczych pokoi i komplet nych mieszka ń, tapetowa nia tychże, za kładania firanek, stor, przerabiania mebli, oraz wszelkich innych robót w za kres tego zawodu wcho dzących.